

**Jaarstukken
2015**

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

Jaarverslag

1	Bestuursverslag	1
2	Algemene toelichting	7
3	Bestemming resultaat	9
4	Samenstelling organisatie per 31 december 2015	9

Jaarrekening

1	Balans per 31 december 2015	10
2	Staat van baten en lasten over het boekjaar 2015	11
3	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	12
4	Toelichting op de balans per 31 december 2015	13
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2015	16
6	Staat van baten en lasten uitgesplitst naar activiteiten	20

Overige gegevens

1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	21
---	---	----

Jaarverslag

Bestuursverslag

1.1.1 Statuten

Stichting Duurzaam Den Haag is statutair gevestigd in Den Haag. De stichting heeft als doel het initiëren, het stimuleren en het versterken van de duurzame ontwikkeling van de stad Den Haag, in lijn met de doelstellingen van de gemeente Den Haag, alsmede het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Zij tracht dit doel te bereiken door onder meer:

- a. het begeleiden en coördineren van projecten;
- b. het helpen en adviseren van burgers en ondernemers, die wensen bij te dragen aan het doel van de stichting;
- c. op te treden als intermediair tussen overheid en bedrijven;
- d. te fungeren als kennisbank;
- e. het op eigen initiatief organiseren van activiteiten en projecten in het kader van de doelstelling.

Duurzaam Den Haag is een stichting zonder winstoogmerk; al haar activiteiten zijn erop gericht om de doelstelling te verwezenlijken of te bevorderen.

1.1.2 Formele organisatie

Stichting Duurzaam Den Haag was tot en met februari 2015 gevestigd aan de Brouwersgracht 2 in Den Haag en is vanaf maart gevestigd in het Nutshuis aan de Riviervismarkt 5 in Den Haag. Met de verhuizing naar het Nutshuis is een aanzienlijke besparing op huur- en vaste (energie)kosten gerealiseerd.

Duurzaam Den Haag kent een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder.

De Raad van Toezicht bestaat uit:

- Jan Schinkelshoek (voorzitter, namens gemeente Den Haag),
- Herman Exalto (Eneco),
- Wiebe de Haan (Rabobank Den Haag e/o),
- Leendert den Heijer (Royal BAM Group),
- Leo Freriks (Siemens)
- Willem Krzeszewski (Staedion).

De Raad van Toezicht houdt ook toezicht op het Klimaatfonds Haaglanden.

De Raad van Toezicht is in 2015 zes keer bijeengekomen.

De dagelijkse leiding ligt in de handen van Heleen Weening, directeur-bestuurder.

In januari 2015 hebben we afscheid genomen van Robert van Lente, oud-directeur van Duurzaam Den Haag en het Klimaatfonds. Heleen Weening is per 1 januari 2015 ook directeur-bestuurder van het Klimaatfonds.

Sinds het laatste kwartaal van 2014 was sprake van personele onderbezetting. Door onvoldoende financiële ruimte zijn in 2014 de vacatures projectleider bedrijven en business controller niet ingevuld. In de loop van 2015 is de organisatie weer op sterkte gebracht. Duurzaam Den Haag bestaat uit een klein team van toegewijde medewerkers. In de eerste helft van 2015 bestond de vaste bezetting uit drie personen: projectleider bewoners, office manager en de directeur die werd gedeeld met het Haags Milieucentrum. In de tweede helft van 2015 werd de staf uitgebreid met projectleider MKB om werk te maken van meer aanhaken van ondernemers en werkgevers bij duurzaamheidsopgave en een content & community manager en online marketeer ten behoeve van de zichtbaarheid van initiatieven van bewoners en ondernemers en van Duurzaam Den Haag. Met het aantrekken van deze laatste twee junior communicatiemedewerkers is een besparing op inhuur gerealiseerd. In totaal bedroeg de bezetting in 2015 5,1 fte. Vanaf maart vormen deze mensen op de werkvloer een team met het team van vijf mensen van het Haags Milieucentrum (3,3 fte).

1.1.3 Toelichting resultaat 2015

Het jaar 2015 hebben we afgesloten met een positief resultaat van € 8763. Het positieve resultaat is gerealiseerd uit opdrachten. Dat ligt in de lijn van onze ambitie om onze financiële zelfstandigheid te vergroten en naast de basissubsidie van de gemeente inkomsten uit opdrachten te verwerven. Het transitietraject (interne transitie en de HK1000) is binnen de daartoe ter beschikking gestelde middelen van Gemeente, Fonds1818 en derden afgerond. Een klein deel wordt afgerond in 2016. Het positieve resultaat zal worden toegevoegd aan de overige reserve ten behoeve van het weerstandsvermogen, wat wij van belang vinden voor de continuïteit van onze kleine organisatie in ontwikkeling.

1.2 Praktische uitwerking van onze doelstellingen in 2015

1.2.1 Transitietraject

In het jaarwerkplan werd 2015 aangekondigd als een bijzonder jaar waarin Duurzaam Den Haag ging fuseren met het Haags Milieucentrum. De ambitie was om aan het eind van de zomer een nieuwe organisatie te hebben staan. Daartoe heeft in 2015 een transitietraject plaatsgevonden bestaande uit (1) het interne transitietraject van het vormen van een nieuwe cultuur, nieuwe inhoud en nieuwe organisatie en (2) het externe traject van de Haagse Krach 1000. Aanvankelijk was een zichtbaarheids campagne voorzien als onderdeel van het transitietraject, maar die campagne hebben we als onderdeel van ons reguliere werk opgepakt (zie verder onder projecten).

Intern transitietraject

In 2015 hebben de volgende concrete activiteiten plaatsgevonden en zijn de volgende concrete resultaten geboekt.

- Begin 2015 is Duurzaam Den Haag verhuisd naar het Nutshuis en fysiek samen in een kantoor met HMC: alle
- Middelen voor de fusie zijn georganiseerd (bij Fonds 1818).
- In 1e en 2e kwartaal zijn teamontwikkeling en ontwikkeling van missie en visie afgerond.
- November is de strategie afgerond.
- Eind november heeft de presentatie van de nieuwe organisatie en naam Duurzaam Den Haag aan de stad plaatsgevonden.
- Fusie: de governance, HRM, ICT, communicatie (oa website) zijn voorbereid, deze wordt afgerond in het eerste kwartaal
- Financieel: de voorbereiding van 1 financiële werkwijze is in 2015 in gang gezet. De samenvoeging van de financiële
- Juridisch: de juridische samenvoeging zal in het 1e kwartaal van 2016 bestendigd zijn.

Extern transitietraject: HK1000

Duurzaam Den Haag nam zich voor 2015 voor om samen met het Haags Milieucentrum een stedelijk co-creatieproces te organiseren met verschillende groepen uit de stad om te komen tot een Haagse Krach Akkoord gericht op versnelling van de gewenste energietransitie. Dit werd de HK1000 die op 31 oktober plaatsvond. De insteek was opener – passender bij co-creatie met bewoners en ondernemers – gericht op het delen van dromen voor een mooier, schoner, leefbaarder en duurzamer Den Haag. Voor resultaten rond de HK1000 verwijzen wij graag naar ons uitgebreide jaarverslag.

1.2.2 Speerpunten

Voor 2015 heeft Duurzaam Den Haag de volgende speerpunten benoemd.

1) Nieuwe doelgroepen bereiken

In 2015 hebben we op verschillende manieren onze doelgroep verbreed, van koplopers en mensen uit het bestaande netwerk naar de minder makkelijk te bereiken en nieuwe doelgroepen.

- Met de HK1000 is een nieuwe doelgroep aangeboord, de 'niet-usual suspects', de deelnemers werden immers grotendeels geloot uit de Gemeentelijke basisadministratie. We hebben ons bovendien speciaal ingezet om moeilijk te bereiken doelgroepen naar de HK1000 te laten komen, met specifieke inzet van vrijwilligers en van de directeur voor de werving. Deze groep is ook behouden, we zien deze mensen terug tijdens onze bijeenkomsten.

- Escamps eigen energiebesparende economie, gericht op ontzorgen van Hagenaars met een kleine beurs in Escamp, o.a. met elke week tips voor tientje. De Haagse Krach Karavaan gaat de wijk, geeft buurtbewoners en voorbijgangers tips en adviezen over hoe je energie en geld kunt besparen en biedt geïnteresseerden handelingsperspectieven om direct aan de slag te gaan. Met zowel eenvoudige maatregelen die niets of weinig kosten, als een energiescan die de woningeigenaar inzicht geeft in besparingsmogelijkheden die een langere terugverdientijd hebben, zoals dak- en vloerisolatie.

2) Opschalen en volume maken

Duurzaam Den Haag heeft nieuwe werkwijzen toegepast (co-creatie en ontzorgen) vraag en aanbod initiëren, organiseren en met elkaar verbinden. Met de HK1000 heeft Duurzaam Den Haag de verbinding tot stand gebracht tussen ideeën en initiatieven van bewoners en ondernemers met gemeente om tot volume en opschaling te komen. Met Escamps eigen energie economie heeft Duurzaam Den Haag 2 ontzorgpakketten ontwikkeld, nl. voor vloerisolatie en HR-Ketels. Daarmee is het voor bewoners heel makkelijk gemaakt om te kiezen voor duurzaam doen. Bijvoorbeeld het vloerisolatie-aanbod is een keus voor een excellent, onderscheidend duurzaam product, waarbij vier erkende Haagse isolatiespecialisten het werk uitvoeren en ondersteunen bij de subsidieaanvraag bij de gemeente. Door de offerte via Duurzaam Den Haag aan te vragen, ontvangen bewoners extra korting. Met onze website en communicatiewijze met inwoners uit de stad maken we de keuze heel dichtbij en laagdrempelig.

3) Resultaten zichtbaar en meetbaar maken

Duurzaam Den Haag wil zelf het goede voorbeeld te geven qua CO₂-reductie en monitoring. In 2015 is bijvoorbeeld besloten om op onze eigen bijeenkomsten alleen met biologische, lokale en fair trade producten te werken en geen vlees meer te serveren. In 2015 zijn onze projecten en activiteiten gericht op meetbare doelen. Vanuit een aantal rollen waarvoor wij specifiek hebben gekozen is dat lastiger gebleken. Voor het aanwakkeren en ondersteunen van initiatieven van derden en verbinding- en de co-creatie rol is er een afhankelijkheid van derden. In 2016 gaan we onderzoeken hoe we het effect van die bijdrage expliciet kunnen maken.

4) Derde geldstroom genereren

DDH wil onafhankelijk zijn van (gemeentelijke) basissubsidie en gefinancierd worden op basis van projecten door meerdere partijen. In 2015 zijn we gestart met dit nieuwe uitgangspunt. We hebben geëxperimenteerd met verschillende verdienvormen en verdienlijnen.

- We hebben het idee verkend om een keurmerk en een marktplaats te ontwikkelen met partners uit de stad, daarbij is gebleken dat het ontwikkelen hiervan te ver af staat van onze doelstelling en op gespannen voet staat met ons uitgangspunt om onafhankelijk te zijn en tussen de partijen te staan.
- We hebben een begin gemaakt met het organiseren van gezamenlijke business development met duurzame bedrijven in de vorm van het organiseren van coalities voor een gebiedsgerichte aanpak om een duurzame wijk te realiseren (met partners als Staedion, Rabobank, Siemens, en Eneco, ook in overleg met partners van het Haags Warmte Lab (rond concept Power Matcher en Smart Grid)). Dat zullen we in 2016 verder oppakken, voortbordurend op relaties die zijn ontwikkeld en met het inzicht dat het meer tijd en inzet kost om dit van de grond te krijgen.
- Ook hebben we geëxperimenteerd met een rol als procesmanager in coalitie van bedrijven die met verduurzaming aan de slag willen. Daarmee gaan we in 2016 verder.
- We zijn succesvol geweest in het aantrekken van financiële middelen van bijvoorbeeld Fonds1818 en andere partners van en voor de HK1000.
- We hebben aanbod ontwikkeld voor corporaties, om door het beïnvloeden van het gedrag van huurders te zorgen voor energiebesparing. Dit heeft geresulteerd in een paar kleine opdrachten (van Staedion, BAM en HaagWonen), deze lopen door in 2016.
- We hebben succesvolle manieren gevonden om in opdracht van specifieke onderdelen van de gemeente bewoners en ondernemers te betrekken bij beleidsvorming (rond het Huishoudelijk afvalplan en de duurzaamheidsagenda), campagnes en aanbod om bewoners en ondernemers actief aan de slag te laten gaan met verduurzamen van hun huis en energiebesparing (Hou van je huis) en de basis is gelegd voor samenwerking met de stadsdelen in relatie tot de HK1000, waarin nieuwe initiatieven voor de stad zichtbaar worden.

1.2.3 Klimaatfonds Haaglanden

De werkzaamheden voor het Klimaatfonds Haaglanden zijn in 2015 tegen vergoeding uitgevoerd door medewerk(st)ers van Duurzaam Den Haag. Het Klimaatfonds heeft een bijdrage geleverd aan de klimaatneutrale ambities van o.a. de gemeente Den Haag en acht bedrijven en heeft 11 projecten ondersteund van zorginstellingen, scholen, sportvereniging en wijkinitiatieven. Het Klimaatfonds heeft een apart jaarverslag.

In 2016 gaat het Klimaatfonds Haaglanden op in DDH. Idee was dat al in 2015 te doen, maar toen is besloten eerst de aandacht te richten op de samensmelting van Duurzaam Den Haag en het Haags Milieucentrum.

1.2.4 Projecten

De projecten die Duurzaam Den Haag in 2015 heeft uitgevoerd, hebben de volgende concrete resultaten opgeleverd.

HK1000

- Uitnodiging naar 15.000 uit kiesregister gelote bewoners en 2000 bedrijven uit handelsregister KVK + 150 wildcards + ruim 100 beleidsmakers
- Ruim 800 aanmeldingen (530 bewoners, 38 bedrijven, 38 beleidsmakers, 119 vrijdenkers, 10 expats, 88 dialoogbegeleiders)
- Ruim 500 deelnemers (60% man, 40% vrouw; 35% 18-44 jr, 65% 45+ jr)
- Circa 140 vrijwilligers, inclusief 60 studenten van ROC Mondriaan (ontvangst + catering) en 40 van Haagse Hogeschool (dialoogbegeleiders)
- Netwerk van 26 partnerorganisaties
- Bijna 40 ideeën met aanvoerder en/of deelnemers voor uitvoering van die ideeën, te bekijken via: <http://www.hk1000.nl/resultaten/>
- Veel aandacht in (social) media: ruim 115.000 mensen bereikt
- Filmpje met impressie van de dag: https://www.youtube.com/watch?v=ec_JhIYtt-I
- Eerste vervolgbijeenkomst op 27 november bij lancering nieuwe organisatie

Haagse Krach Karavaan

Resultaat van de eerste 120 energiescans, uitgevoerd in de wijken het Regentesse-/ Valkenboskwartier en het Statenkwartier in de periode november 2014 – maart 2015.

- 120 woningeigenaren hebben een scan laten uitvoeren
- 65 woningeigenaren daarvan hebben maatregelen genomen
- 54,2% activatiegraad
- € 114.177,- gezamenlijk door de 65 woningeigenaren geïnvesteerd in maatregelen
- Hiermee wordt op jaarbasis 45 ton CO₂-uitstoot gereduceerd
- Aard van maatregelen is divers: vloerisolatie, gevel- en dakisolatie, PV-panelen nieuwe ketels, vervangen koelkasten, slimme thermostaten, HR++ glas etc.

De in het vervolgtraject in 2015 behaalde resultaten van de Haagse Krach Karavaan zijn:

- 11 wijken bezocht met de Haagse Krach Karavaan
- 20 deur-tot-deur acties met persoonlijke voorlichting aan bewoner
- 6.750 mensen hebben kennis genomen van Karavaan (= geschat bereik, Karavaan heeft dit jaar o.a. gestaan op publiektrekkers als Escampfestival, Zeeheldenfestival en de Buurt BBQ in Laak)
- 205 woningeigenaren hebben in 2015 in het vervolgtraject een scan laten uitvoeren
- 69 woningeigenaren zijn al overgegaan tot het nemen van maatregelen
- 33,6% (voorlopige!) activatiegraad (target is 50%)
- € 111.087,- gezamenlijk door de 69 woningeigenaren geïnvesteerd in maatregelen

Netwerk Duurzame bedrijven

In 2015 is DDH met MVO Nederland een samenwerking aangegaan voor een lokaal gezamenlijk loket voor toekomst gericht ondernemen. Gezamenlijk verbinden we lokale ondernemers aan landelijke kennis kunde en kennissen. We zijn gestart met de uitwerking van de business case van het HK1000-idee Pak die fiets. Daarnaast zijn we een samenwerking gestart met de Green Business Club Beatrixkwartier en bereiden we gezamenlijke workshops met MKB Den Haag in 2016 voor. Met MKB Den Haag, Motivaction, Rabobank, Energieke Regio en Natuur & Milieu ook een onderzoek gestart naar de behoefte van bedrijven op ondersteuning bij duurzaam doen. In 2015 is ook de samenwerking met Haagse Vereniging Duurzaamheid versterkt om met een aanbod naar bedrijven te komen.

Verduurzamen bedrijventerreinen

DDH is samen met de bedrijfsvereniging op ZKD gestart met een traject voor verduurzaming van het bedrijventerrein. Met 15 bedrijven, het ROC en de gemeente is een stappenplan opgesteld, voor duurzaam opwekken van energie, gezamenlijk afvalplannen en duurzame mobiliteit. De bedrijven hebben o.a. allen toegang gekregen en uitleg op bijeenkomst over de digitale duurzaamheidsscan van Stimular. De 15 betrokken bedrijven hebben deze tool ingevuld.

Haagse Krach Campagne (communicatie)

- Een bereik van ruim 1.500.000 mensen op Facebook, waarvan 47% in Den Haag woont
- Een gemiddeld bereik van 40.000 unieke FB bezoekers per maand (zonder advertenties)
- Een bereik van ruim 500.000 mensen op Twitter
- Een nieuwsbriefbestand met ruim 1500 mensen, geïnteresseerd in duurzaamheid
- 500 mensen tijdens kleine pieken (borrels, 10 borrels met gemiddeld 50 mensen)
- 9 wijken bezocht met de Haagse Krach Karavaan, wat resulteerde in 322 energiescans
- Met de HK1000 bereikten we persoonlijk ongeveer 700 mensen die geïnteresseerd zijn in duurzaamheid: 100 tijdens de startbijeenkomst, 85 tijdens de warming up en ruim 500 tijdens de HK1000. Dit naast de ruim 115.000 mensen die we bereikten via onze social media kanalen en website

Netwerkborrel & Ambassadeurs-programma

- 8 bijeenkomsten
- 366 bezoekers
- 7 locaties, waaronder Emma's Hof, Eetbaar Park, Jacobahof en Nutshuis
- Na HK1000 worden vervolgpacten opgestart met betrokkenheid van ambassadeurs

1.3 Vooruitblik 2016

In 2016 vergroten we onze impact en zichtbaarheid verder vanuit de lopende projecten (de Haagse Krach Karavaan, Operatie Steenbreek, netwerk duurzame bedrijven, Tips voor een tientje en allerlei grote energiebesparingsacties), nieuwe projecten op gebied van ondersteuning bewustwordingsinitiatieven, toekomstbestendig ondernemen en bewonersparticipatie en co-creatie rond het Haags Warmte Initiatief, door de opening van het duurzaamheidsloket in de Centrale Bibliotheek op 13 maart en door de organisatie van evenementen zoals het ondernemersontbijt – en dit jaar weer: de Haagse Energiebeurs!

Natuurlijk bouwen we voort op de HK1000. We gaan aan de slag met het verder brengen van 40 plannen, van droom en idee naar prototype en vervolgens uitvoering.

En in 2016 werkt Duurzaam Den Haag verder aan duurzame financiële zelfstandigheid. We verbreden de financiële basis, verstevigen onze samenwerking met bestaande partners en we gaan nieuwe samenwerkingen aan zoals met MVO Nederland, Natuur & Milieu en het Omniversum. Zo creëren we een stabiele organisatie die zorgt voor nog meer impact van initiatieven van bewoners en ondernemers om Den Haag duurzaam te maken.

1.4 Samengevatte begroting 2016

BATEN (in €)	
Basisbijdrage Gemeente	480.000
Nationale Postcode Loterij	46.800
Projectsubsidies en	542.790
Overige baten	1.100
Totaal baten	1.070.690
LASTEN (in €)	
Personeelskosten	666.600
Huisvestingskosten	33.335
Organisatiekosten	63.275
Kosten activiteiten	307.480
Totaal lasten	1.070.690
RESULTAAT	--

2 ALGEMENE TOELICHTING

2.1 Inschrijving Kamer van Koophandel

De Stichting is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Haaglanden te Den Haag onder nummer 57705046.

2.2 Statutaire vestigingsplaats

De stichting is statutair gevestigd te 's-Gravenhage

2.3 Begrotingsvergelijking

Een vergelijking tussen de realisatie 2015 en de begroting over 2015 geeft het volgende beeld. (bedragen afgerond op veelvoud van € 1.000).

	Realisatie 2015 €	Begroting 2015 €	Verskil ten opzichte van de begroting	
			Voordelig €	Nadelig €
Baten als tegenprestatie voor levering	172	177		5
Directe inkoopwaarde	10	--		10
Bruto marge	162	177		
Subsidiebat	440	480		40
Bijdragen	136	137		1
Overige baten	-	-	-	
	<u>738</u>	<u>794</u>		
Overige lasten				
Personeelskosten	357	355		2
Huisvestingskosten	40	40	-	
Organisatiekosten	112	58		54
Activiteitenkosten	221	341	120	
	<u>730</u>	<u>794</u>	<u>120</u>	<u>112</u>
Financieringsresultaat	0	-	0	
			(112)	
Bedrijfsresultaat	8	--	8	

Toelichting

Algemeen

De vergelijking met de begroting levert een licht positief beeld op waarmee kan worden geconcludeerd dat de begroting gerealiseerd is en dat met ook het binnenhalen van 'omzet' een eerste basis is gelegd voor de nieuwe organisatie.

Zoals uit voorgaande vergelijking duidelijk wordt zijn een aantal verschuivingen zichtbaar en de meest in het oog springende zullen onderstaand kort worden toegelicht.

Opbrengsten

De subsidiebaten vallen lager uit dan begroot maar doordat de hiermee verbonden activiteitenkosten ook niet hoefden te worden besteed levert dat uiteindelijk een positief voordeel op.

Overige lasten

Het totaal van de overige lasten ligt lager dan de begroting voor het boekjaar 2015 maar doordat ook de baten lager uitvallen is het effect op het totale resultaat beperkt.

De organisatiekosten en activiteitenkosten wijken in negatieve en positieve zin af en de achterliggende oorzaak wordt onderstaand kort toegelicht.

Organisatiekosten

De overschrijding is voornamelijk te wijten aan de noodzakelijke ondersteuning bij de samensmelting van Duurzaam Den Haag met het Haags Milieucentrum. Daartoe is organisatorische en financiële expertise ingehuurd om het geheel in de juiste banen te leiden. In principe was hier binnen de personeelsbegroting ruimte voor gemaakt maar die moest worden ingezet om de communicatie ondersteuning op een goede wijze in te vullen. Dit zorgt dan wel weer voor een positieve ontwikkeling bij de activiteitenkosten.

Activiteitenkosten

Zoals hiervoor al aangehaald zijn er met name minder kosten dan begroot gemaakt omdat een aantal trajecten niet is doorgegaan. Daarboven op komt nog het aspect dat communicatie meer met eigen ondersteuning heeft plaatsgevonden en minder met externe inhuur.

Het totaal van deze effecten zorgt voor een positieve ontwikkeling welke uiteindelijk ook bijdraagt aan de positieve ontwikkeling van het totale resultaat.

2.4 Subsidieregeling

A Richtlijnen

De Stichting wordt o.a. gesubsidieerd door de Gemeente Den Haag, op basis van de Algemene Subsidieverordening Den Haag (ASV).

B Financiering

Voor het boekjaar 2015 heeft de Stichting de navolgende subsidietoezegging ontvangen

<u>Omschrijving</u>	<u>Datum</u>	<u>Kenmerk</u>	<u>Periode</u>
Gemeente Den Haag, basissubsidie	09-01-2015	DSB/2015.144	€ 480.000

C Subsidie vaststellingen

De door de Gemeente Den Haag verleende subsidies zijn tot en met het boekjaar 2014 definitief vastgesteld.

2.5 Kasstromenoverzicht

Het saldo van de geldmiddelen is in 2015 met €13.000 afgenomen van € 28.000 ultimo 2014 tot € 15.000 ultimo 2015. Deze afname wordt in het onderstaande kasstromenoverzicht nader toegelicht.

(Bedragen afgerond op € 1.000)

	2015		2014	
	€	€	€	€
Geldmiddelen per 1 januari		28		96
Operationele kasstromen				
Eigen vermogen	-		-	
Netto werkkapitaal *	(22)		(47)	
Resultaat	9		(21)	
		(13)		(68)
Geldmiddelen per 31 december		<u>15</u>		<u>28</u>

* Mutatie netto werkkapitaal

	€	€
Kortlopende vorderingen per 31 december 2015		123
Kortlopende vorderingen per 1 januari 2015		<u>84</u>
		(39)
Kortlopende schulden per 31 december 2015	141	
Kortlopende schulden per 1 januari 2015	<u>124</u>	
		<u>17</u>
		<u>(22)</u>

3 Bestemming resultaat

Het saldo over het boekjaar is als volgt verdeeld:

	2015	2014
	€	€
Toevoeging/onttrekking aan de overige reserves	<u>8.763</u>	<u>(21.388)</u>

4 Samenstelling organisatie 31 december 2015

Samenstelling Raad van Toezicht

functie	naam
Voorzitter	De heer J. Schinkelshoek
lid	De heer H.J. Exalto
lid	De heer L.A. den Heijer
lid	De heer R.L. Freriks
lid	De heer W.M.K. Krzeszewski
lid	De heer W.I. de Haan

Samenstelling Bestuur en Directie

Directeur	Mevrouw H.M Weening	Den Haag
-----------	---------------------	----------

Jaarrekening

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(na resultaatbestemming)

ACTIVA

	2015		2014	
	€	€	€	€
VLOTTENDE ACTIVA				
Kortlopende vorderingen	122.992		84.062	
Geldmiddelen	<u>15.057</u>		<u>27.938</u>	
		138.049		112.000
		<u>138.049</u>		<u>112.000</u>

PASSIVA

	2015		2014	
	€	€	€	€
Eigen Vermogen				
Algemene Reserve		(3.121)		(11.884)
Kortlopende schulden				
Crediteuren	11.571		50.173	
Loonverplichtingen	42.454		22.328	
Vooruit ontvangen bedragen	45.206		33.000	
Overige schulden	<u>41.939</u>		<u>18.383</u>	
		141.170		123.884
		<u>138.049</u>		<u>112.000</u>

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET BOEKJAAR 2015

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	<u>€</u>	<u>€</u>	<u>€</u>
Baten als tegenprestatie voor leveringen	172.303	176.500	258.015
Directe inkoopwaarde	10.301	-	-
Bruto marge	<u>162.002</u>	<u>176.500</u>	<u>258.015</u>
Subsidiebatens	440.294	480.000	471.411
Bijdragen	136.000	137.500	-
Overige baten	-	-	-
	<u>576.294</u>	<u>617.500</u>	<u>471.411</u>
Totaal baten	<u>738.296</u>	<u>794.000</u>	<u>729.426</u>
Overige lasten			
Personeelskosten	357.186	355.137	281.646
Huisvestingskosten	39.638	39.998	70.529
Organisatiekosten	112.186	58.065	222.657
Activiteitenkosten	220.658	340.800	175.860
Totaal overige lasten	<u>729.668</u>	<u>794.000</u>	<u>750.692</u>
Bedrijfsresultaat	<u>8.628</u>	<u>-</u>	<u>(21.266)</u>
Financieringsresultaat	135	-	(122)
Resultaat	<u>8.763</u>	<u>-</u>	<u>(21.388)</u>
Het resultaat is als volgt verdeeld			
Mutatie overige reserve	<u>8.763</u>	<u>-</u>	<u>(21.388)</u>

3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

3.1 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 voor organisaties zonder winststreven.

3.2 Waarderingsgrondslagen voor de balans

Algemeen

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Loonverplichtingen

Op de balans zijn onder de kortlopende schulden de verplichtingen c.q. vorderingen voortvloeiende uit de salarisbetaling aan de medewerkers en de daarmee verband houdende afdrachten gesaldeerd opgenomen, ongeacht of het eindsaldo hiervan positief, danwel negatief is.

3.3 Waarderingsgrondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de activiteiten zijn verricht c.q. de prestaties zijn geleverd. Kosten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Baten

Onder baten wordt verstaan de bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen of diensten na aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen, alsmede de baten uit hoofde van giften, subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten. Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht.

Pensioenregeling

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Indien er naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde. Per balansdatum waren er geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Financieringsresultaat

In het financieringsresultaat zijn opgenomen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en kosten van uitgeven en ontvangen leningen en tegoeden.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2015

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
VLOTTENDE ACTIVA		
Kortlopende vorderingen		
DEBITEUREN		
Saldo debiteuren per 31 december	<u>5.178</u>	<u>--</u>
OVERIGE VORDERINGEN		
Interest	122	--
Nog te ontvangen subsidie	24.000	24.046
Vooruit gefactureerde subsidie	-	33.000
Nog te ontvangen bijdrage transitie	54.500	-
Afrekening inzet Klimaatfonds	12.038	15.289
Nog te factureren omzet	18.425	1.160
Overige vorderingen	<u>592</u>	<u>-</u>
	<u>109.677</u>	<u>73.495</u>
VOORUITBETAALDE POSTEN		
Verzekeringen	1.268	7.106
Huisvestingskosten	6.823	3.360
Overige vooruitbetaalde posten	<u>46</u>	<u>101</u>
	<u>8.137</u>	<u>10.567</u>
Totaal kortlopende vorderingen	<u>122.992</u>	<u>84.062</u>
Geldmiddelen		
Rabobank, rekening-courant	1.682	27.438
Rabobank, spaarrekening	<u>13.375</u>	<u>500</u>
	<u>15.057</u>	<u>27.938</u>

De ultimo 2015 aanwezige geldmiddelen bestaan deels uit vooruit ontvangen subsidiegelden.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Overige reserve		
Saldo per 1 januari	(11.884)	9.504
resultaatbestemming	<u>8.763</u>	<u>(21.388)</u>
Stand per 31 december	<u>.....(3.121)</u>	<u>.....(11.884)</u>
Totaal Eigen Vermogen	<u>.....(3.121)</u>	<u>.....(11.884)</u>
	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	<u>€</u>	<u>€</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN		
CREDITEUREN	<u>11.571</u>	<u>50.173</u>
Overige loonverplichtingen	<u>4.500</u>	<u>2.400</u>
	<u>42.454</u>	<u>22.328</u>
VOORUITONTVANGEN BEDRAGEN		
Subsidies	39.706	33.000
Bijdragen	<u>5.500</u>	<u>-</u>
	<u>45.206</u>	<u>33.000</u>

OVERIGE KORTLOPENDE SCHULDEN

Af te dragen omzetbelasting	11.867	6.260
Administratie- en accountantskosten	9.958	5.000
Advieskosten	606	220
Kosten website	1.513	-
Projectkosten	15.588	6.903
Verzekeringspremies	2.176	-
Overige kortlopende schulden	231	-
	<u>41.939</u>	<u>18.383</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>141.170</u>	<u>123.884</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Door de stichting zijn verplichtingen aangegaan zonder dat deze blijken uit de balansopstelling.

Deze verplichtingen zijn:

- Een huurcontract voor het pand aan de Riviervismarkt 5 te Den Haag. Tegen een verplichting per jaar van € 15.600. Het huurcontract loopt sinds 31 december 2014 voor onbepaalde tijd.

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER HET BOEKJAAR 2015

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	<u>€</u>	<u>€</u>	<u>€</u>
<i>Baten als tegenprestatie voor leveringen</i>			
Klimaatfonds projectmanagement	16.050		57.346
Opbrengsten projecten	152.493	-	194.210
Verhuur werkplekken en overige faciliteiten	3.760	-	3.715
Overige	-	-	2.744
	<u>172.303</u>	<u>176.500</u>	<u>258.015</u>
<i>Directe inkoopwaarde activiteiten</i>			
Klimaatfonds projectmanagement	-	-	-
Opbrengsten projecten	10.301	-	-
Verhuur werkplekken en overige faciliteiten	-	-	-
Overige	-	-	-
	<u>10.301</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Bruto marge</i>	<u>162.002</u>	<u>176.500</u>	<u>258.015</u>
<i>Subsidiebatens</i>			
Gemeente Den Haag, basisbijdrage	480.000	480.000	480.916
Gemeente Den Haag, doorgeschoven	(39.706)	-	-
Gemeente Den Haag, afrekening voorgaand boekjaar	-	-	(9.505)
	<u>440.294</u>	<u>480.000</u>	<u>471.411</u>
<i>Bijdragen</i>			
Fonds 1818	132.000	137.500	-
Overige bijdragen	4.000	-	-
	<u>136.000</u>	<u>137.500</u>	<u>-</u>
<i>Overige baten</i>			
Overige	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal baten	<u><u>738.296</u></u>	<u><u>794.000</u></u>	<u><u>729.426</u></u>

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	<u>€</u>	<u>€</u>	<u>€</u>
Personeelskosten			
<i><u>Salariskosten</u></i>			
Bruto lonen	206.286	-	194.773
Sociale lasten	33.400	-	31.892
Pensioenen	5.781	-	9.015
Overuren, vakantiedagen/rechten	3.160	-	-
Ontvangen ziekengeld	(1.560)	-	(1.214)
	<u>247.067</u>	<u>-</u>	<u>234.466</u>
<i><u>Overige personeelskosten</u></i>			
Reiskosten	403	-	2.460
Inhuur personeel	98.088	-	41.793
Kosten vrijwilligers	1.238	-	-
Kantinekosten	1.349	-	1.296
Personeelsverzekeringen	5.657	-	-
Overige personeelskosten	3.384	-	1.631
	<u>110.119</u>	<u>-</u>	<u>47.180</u>
Totaal personeelskosten	<u><u>357.186</u></u>	<u><u>355.137</u></u>	<u><u>281.646</u></u>
Het aantal FTE in het verslagjaar bedroeg 5,1 FTE			
Huisvestingskosten			
Huur- en servicekosten	29.634	-	39.964
Gas, water en elektra	1.542	-	13.121
Schoonmaak en onderhoudskosten	3.980	-	15.942
Belastingen en heffingen	-	-	565
Overige huisvestingskosten	4.482	-	937
	<u>39.638</u>	<u>39.998</u>	<u>70.529</u>

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	<u>€</u>	<u>€</u>	<u>€</u>
Organisatiekosten			
<i><u>Bureau kosten</u></i>			
Telefoon	6.182	-	5.441
Porti en vrachtkosten	138	-	-
Kantoorbenodigdheden	1.003	-	2.926
Drukwerk en kopieerkosten	1.654	-	-
Contributies, abonnem/vakliteratuur	1.557	-	1.393
	<u>10.534</u>	<u>-</u>	<u>9.760</u>
<i><u>Algemene kosten</u></i>			
Verzekeringen	1.090	-	9.407
Automatiseringskosten	10.697	-	11.979
Overige algemene kosten	811	-	-
	<u>12.598</u>	<u>-</u>	<u>21.386</u>
<i><u>Reis en verblijfkosten</u></i>			
Hotel, overnachting, lunch kosten	-	-	-
Overige reis- en verblijfkosten	4.199	-	-
	<u>4.199</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
<i><u>Administratie en advieskosten</u></i>			
Accountantskosten	6.002	-	5.678
Administratiekosten	12.594	-	3.773
Advieskosten	42.440	-	3.199
	<u>61.036</u>	<u>-</u>	<u>12.650</u>
<i><u>Bestuur en commissiekosten</u></i>			
Vergaderkosten	42	-	-
Overige bestuur en commissiekosten	-	-	-
	<u>42</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
<i>Marketing en communicatie</i>			
Kosten communicatie algemeen	4.993	-	2.362
Kosten communicatiemanager	-	-	115.599
Kosten webbeheer en ontwikkeling	9.477	-	17.344
Kosten social media	8.980	-	39.059
Beurs- en congreskosten	-	-	3.356
Overige communicatiekosten	327	-	1.141
	<u>23.777</u>	<u>-</u>	<u>178.861</u>
Totaal organisatiekosten	<u>112.186</u>	<u>58.065</u>	<u>222.657</u>
Activiteitenkosten			
Kosten werk derden	106.354	-	93.131
Communicatie kosten	50.551	-	80.000
Overige projectkosten	63.753	-	2.729
	<u>220.658</u>	<u>340.800</u>	<u>175.860</u>
TOTAAL LASTEN	729.668	794.000	750.692
Financieringsresultaat			
Bankkosten	(381)	-	(122)
Overige financieringsresultaten	516	-	-
	<u>135</u>	<u>-</u>	<u>(122)</u>

Den Haag, 15 maart 2016

 H.M. Weening

Overige gegevens

Overige Gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Stichting Duurzaam Den Haag

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Duurzaam Den Haag te Den Haag gecontroleerd.

Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 met de toelichting en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Tevens is in deze jaarrekening opgenomen de staat van baten en lasten uitgesplitst naar activiteiten.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor opmaken de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen Stichting Duurzaam Den Haag per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

Leiden, 25 april 2016

Berveling Accountants & Adviseurs B.V.,

J. Berveling RA